

Cafè amb què?

De totes les èpoques de l'any, l'estiu és la que es presta més a les converses plenes de tòpics que podrien perfectament intercanviar-se entre interlocutors diversos. Que si la calor, que si els incendis, que si la sequera, que si platja o muntanya, que si les cues de l'operació sortida, que si els fitxatges del Barça, que si les ciutats es buiden, que si les platges s'omplen, que si els turistes són per tot arreu, que si la paella en un restaurant vora el mar... Qui no ha parlat de tot això, durant l'estiu?

A les xarxes socials, passa una cosa semblant: les fotos de paisatges, plats elaborats o cares somrients amb fons paradisiac s'han reproduït a tort i a dret. I, com cada estiu, un dels comentaris que ha tornat a repetir-se és el del client d'un restaurant de la costa (o de qualsevol indret turístic proper) que està indignat perquè, a l'hora de demanar, el cambrer (que havia atès en francès, anglès i castellà les tres taules de la vora) no entenia el català i els ha demanat (en uns casos amb educació, en d'altres de males maneres) que li parlessin en una llengua que pogués entendre, preferiblement la de Bertín Osborne. El cas és que, per a un catalanoparlant, hi ha pocs exemples més flagrants d'humiliació lingüística que el de

constatar que en molts locals del país, durant l'estiu, el personal que atén el públic és capaç d'adaptar-se a la llengua de qualsevol client menys a la d'aquell que li parla en la pròpia del territori. És una bufetada a la cara, una puntada als ous de l'autoestima, un bany de realitat que, periòdicament, els catalanoparlants rebem amb resignació o indignació en funció del lloc, del moment o de les circumstàncies. Els inevitables escarafalls a les xarxes aporten molt poc a la solució d'aquest problema, perquè se centren exclusivament en la part visible, però no en les causes.

No ens enganyem. Si això passa, si a la costa catalana (i el que no és la costa), durant l'estiu, el sector de l'hostaleria està ple de personal que no parla ni entén el català, és per una raó: no els fa cap falta. Mentre l'ús del català no sigui necessari (per imperatiu legal, contractual o social, ara no entraré en aquest debat), l'escena es repetirà (i no tan sols a la costa i a l'estiu) fins que la situació de conflicte lingüístic s'hagi resolt definitivament a favor del castellà. Perquè si hi ha una veritat demostrable és que la convivència entre una llengua forta i una de feble en un mateix espai pot allargar-se més o menys, però sempre s'acaba de la mateixa manera. Mentrestant, en el millor dels casos, podem aspirar a continuar creuant els dits cada vegada que demanem un cafè amb gel, esperant que el cambrer ens hagi entès i no ens porti un cafè amb llet.

